

Hlavní menu

Budoucí čas

Časování způsobových sloves

Číslovky

Člen

Dvojité spojky souřadící

Infinitiv minulý

Infinitiv s "zu" a bez "zu"

Infinitivní vazby s "um zu, ohne zu, statt zu"

Konjunktiv

Konjunktiv budoucího času

Konjunktiv plusquamperfekta

Konjunktiv perfekta

Konjunktiv préterita

Konjunktiv přítomného času

Konjunktiv přít.času v hlavní a vedlejší větě

Nepřímá otázka

Neurčitý podmět "es"

Neurčitý podmět "man"

Perfektum

Pomocná slovesa "haben" - "sein" - "werden"

Pořádek slov v souvětí souřadném

Pořádek slov ve větě vedlejší

Préteritum silných sloves

Préteritum slabých sloves

Předminulý čas (plusquamperfektum)

Předložky s 2.pádem

Předložky s 2. a 3.pádem

Předložky se 3.pádem

Předložky se 3. a 4.pádem

Předložky se 4.pádem

Příčestí minulé

Příčestí přítomné

Příčestí přítomné s "zu"

Přídavná jména zeměpisná na -er

Přídavné jméno v přísudku

Příslovce "dort, hin, hier, her"

Přítomný čas pravidelných sloves

Přítomný čas silných sloves

Rod podstatných jmen

Rozkazovací způsob sloves

Rozvitý přívlastek

Skloňování podstatných jmen

Skloňování osobních zájmen

Skloňování tázacích zájmen "wer" a "was"

Skloňování podstatných jmen cizího původu

Skloňování příd.jmen po zájmenech a číslovkách

Skloňování přivlastňovacích zájmen a "kein"

Skloňování zájmen a neurčitých číslovek

Skupiny silných sloves

Sloveso "werden" + přídavná jména

Slovesné předpony

Složená podstatná jména

Skloňování přídavných jmen

Směrové příslovce "her" a "hin"

Stavba věty

Stupňování přídavných jmen

Stupňování příslovčí

Splývání předložek s členem

Užití konjunktivů v hlavní větě

Užití konjunktivů v nepřímé řeči

Určování času

Trpný rod

Tvoření slov

Vazba dvou infinitivů ve větě vedlejší

Vazba es gibt + 4.pád

Vazba "haben" + infinitiv s "zu"

Vazba "infinitiv s zu" místo vět s "daß"

Vazba "sein" + infinitiv s "zu"

Vazba "sein" + přičestí minulé

Vlastní jména označující obyvatele

Věty a spojky časové

Věty důvodové

Věty podmínkové

Věty přípustkové

Věty srovnávací

Věty účelové

Věty účinkové

Vedlejší věty s "daß"

Vyjadřování minulosti v němčině

Vynechání členu

Vztažná zájmena a vztažné věty

Zájmeno "svůj" v němčině

Zájmenná příslovce

Zápor

Zpodstatnělá přídavná jména

Způsobová slovesa

Přítomný čas pravidelných sloves

Časování sloves v němčině se provádí stejně jako v češtině ve 3 osobách jednotného a množného čísla takto :

Infinitiv suchen arbeiten reisen

číslo jednotné

1. ich	such-e	arbeit-e	reis-e
2. du	such-st	arbeit-est	reis-t
3. er	such-t	arbeit-et	reis-t

číslo množné

1. wir	such-en	arbeit-en	reis-en
2. ihr	such-t	arbeit-et	reis-t
3. sie	such-en	arbeit-en	reis-en

Kde si to vyžádá výslovnost (v 2. a 3.os.č.j. a v 2.os.č.mn. u sloves, jejichž kmen končí na d,t nebo na některé skupiny hlásek -s,-n,-m), vsouvá se před obvyklou koncovku -e. U sloves s kmenem končícím sykavkou se 2.os.j.č. rovná 3.os.j.č.

Přítomný čas silných sloves

Časování způsobových sloves

Pomocná slovesa "haben" - "sein" - "werden"

Přítomný čas :

ich	bin	werde	habe	wir	sind	werden	haben
du	bist	wirst	hast	ihr	seid	werdet	habt
er	ist	wird	hat	sie	sind	werden	haben

Préteritum :

ich	war	wurde	hatte	wir	waren	wurden	hatten
du		warst	wurdest		hattest		ihr wart wurdet
		hattet					
er	war	wurdet	hatte	sie	waren	wurden	hatten

Perfektum :

"haben"+gehabt
"sein"+gewesen
"sein"+geworden

Přítomný čas silných sloves

Silná slovesa se v přítomném čase časují jako slovesa slabá. Navíc však tato slovesa mají změny v kmenové samohlásce v 2. a 3.os.čísle jednotného.

1. změna v přehlásku : -a- v -ä-, -au- v -äu-, -o- v -ö-

fahren	lassen	laufen	stoßen
du fährst	du läßt	du läufst	du stößt
er fährt	er läßt	du läuft	er stößt

2.změna hlásky : -e- v -i-, -e- v -ie-

essen	geben	lesen	nehmen
du ißt	du gibst	du liest	du nimmst
er ißt	er gibt	er liest	er nimmt

Přítomný čas pravidelných sloves

Rozkazovací způsob sloves

Slabá slovesa :

2.os.č.j.	: such(e) !	arbeite !
1.os.č.mn.	: suchen wir !	arbeiten wir !
2.os.č.mn.	: sucht !	arbeitet !
3.os.č.mn.	: suchen Sie !	arbeitet Sie !

Silná slovesa :

2.os.č.j.	: komm !	nimm !	trag(e) !
1.os.č.mn.	: kommen wir !	nehmen wir !	tragen wir!
2.os.č.mn.	: kommt !	nehmt !	trag(e)t !
3.os.č.mn.	: kommen Sie !	nehmen Sie !	tragen Sie !

Ve 2.os.č.j. i mn. není na rozdíl od ostatních slovesných tvarů osobní zájmeno. Silná slovesa se změnou kmenové samohlásky mají v 2.os.č.j. tvar bez -e.

(nimm ! ,gib ! ,hilf !)

Přítomný čas pravidelných sloves

Přítomný čas silných sloves

Člen

Před podstatnými jmény stojí v němčině člen, kterým se rozlišuje rod, často i pád a číslo. Člen je dvojitý, určitý a neurčitý.

Rod	mužský	ženský	střední
člen určitý	der	die	das
člen neurčitý	ein	eine	ein

Skloňování členu

Určitého

	číslo jed.	mn.
1.pád	der die das	die
2.pád	des der des	der
3.pád	dem der dem	den
4.pád	den die das	die

Neurčitého

	číslo jed.
	ein eine ein
	eines einer eines
	einem einer einem
	einen eine ein

V množném čísle má člen určitý stejné tvary pro všechny rod, člen neurčitý tvary v množném čísle nemá.

Skloňování podstatných jmen

Skloňování silné

Rod mužský

	č.jedn.
1.	der Tag
2.	des Tag-es
3.	dem Tag(e)
4.	den Tag

Rod ženský

	č.mn.	č.jedn.	č.mn.
	die Tage	die Kraft	die Kräfte
	der Tage	der Kraft	der Kräfte
	den Tag-en	der Kraft	den Kräft-en
	die Tage	die Kraft	die Kräfte

Rod střední

	č.jedn.	č.mn.
1.	das Schaf	die Schafe
2.	das Schaf-es	die Schafe
3.	dem Schaf-e	den Schaf-en
4.	das Schaf	die Schafe

Skloňování slabé

Rod mužský

	č.jedn.	č.mn.
1.	der Knabe	die Knab-en
2.	des Knab-en	der Knab-en
3.	dem Knab-en	den Knab-en
4.	den Knab-en	die Knab-en

Rod střední

nemá

Skloňování smíšené

Rod mužský

	č.jedn.	č.mn.
1.	der Staat	die Staat-en
2.	des Staat-es	der Staat-en
3.	dem Staat	den Staat-en
4.	den Staat	die Staat-en

Rod ženský

	č.jedn.	č.mn.
	die Burg	die Burg-en
	der Burg	der Burg-en
	der Burg	den Burg-en
	die Burg	die Burg-en

Rod střední

	č.jedn.	č.mn.
1.	das Bett	die Bett-en
2.	das Bett-es	der Bett-en
3.	dem Bett(e)	den Bett-en
4.	das Bett	die Bett-en

Skloňování podstatných jmen cizího původu

Skloňování osobních zájmen

Číslo jednotné :

1.pád	ich	du	er	sie	es
2.pád	meiner	deiner	seiner	ihrer	seiner
3.pád	mir	dir	ihm	ihr	ihm
4.pád	mich	dich	ihn	sie	es

Číslo množné :

1.pád	wir	ihr	sie	Sie
2.pád	unser	euer	ihrer	Ihrer
3.pád	uns	euch	ihnen	Ihnen
4.pád	uns	euch	sie	Sie

Skloňování tázacích zájmen

Skloňování přivlastňovacích zájmen

Skloňování zájmen a neurčitých číslovek

Přídavné jméno v přísudku

Přídavné jméno v přísudku nepodléhá žádným změnám.

Mein Freund ist groß

Můj přítel je velký.

Meine Freunde sind groß.

Moji přátelé jsou velcí

Er fühlt sich gesund.

Cítí se zdrav.

Wir fühlen uns gesund.

Cítíme se zdraví.

Skloňování tázacích zájmen "wer" a "was"

1.pád	wer	was
2.pád	wessen	wessen
3.pád	wem	wem
4.pád	wen	was

Skloňování osobních zájmen

Skloňování přivlastňovacích zájmen

Skloňování zájmen a neurčitých číslovek

Předložky se 3.pádem

aus	- z,ve zu - k,v
bei	- u,při außer - mimo,kromě
mit	- s (7.pád) gegenüber - proti,naproti
nach	- do,po,podle vůči
von	- od,o,z seit - od (časově)

Některé předložky mohou stát i za podst. jménem :

meiner Meinung nach	- podle mého mínění
alten Leuten gegenüber	- vůči starým lidem

Předložky se 2.pádem

Předložky se 2.a 3.pádem

Předložky se 3.a 4.pádem

Předložky se 4.pádem

Skloňování přivlastňovacích zájmen a "kein"

Přivlastňovací zájmena

mein	- můj
unser	- náš
dein	- tvůj
euer	- váš
sein	- jeho
ihr	- jejich
ihr	- její
Ihr	- Váš

a zájmeno **kein** se v jednotném čísle skloňují stejně jako člen neurčitý **ein, eine, ein** :

1.pád	ein	eine	ein
2.pád	eines	einer	eines
3.pád	einem	einer	einem
4.pád	einen	eine	ein

V množném čísle se skloňují stejně jako člen určitý **der, die, das**

1.pád	mein	meine	mein
2.pád	meines	meiner	meines
3.pád	meinem	meiner	meinem
4.pád	meinen	meine	mein

Skloňování osobních zájmen

Skloňování tázacích zájmen

Skloňování zájmen a neurčitých číslovek

Zájmeno "svůj" v němčině

Čeština má zvláštní přivlastňovací zájmeno **svůj, svá, své**.

Němčina takovéto zájmeno nemá, proto se podmětu přivlastňuje vždy přivlastňovacím zájmenem příslušné osoby :

Ich erfülle meinen Plan.

Wir erfüllen unseren Plan.

Sie erfüllen ihren Plan.

Sie erfüllen Ihren Plan.

Plním svůj plán.

Plníme svůj plán.

Oni plní svůj plán.

Vy plníte svůj plán.

Nepřímá otázka

Nepřímé otázky, stejně jako přímé, bývají uvozovány tázacími zájmeny (**wer** - kdo, **was** - co, **welcher**- který, **was für ein** - který) nebo příslovci (**wo** - kde, **wann** - kdy, **wie** - jak, **warum** - proč,...) nebo spojkou **ob** - zda, jestli.

V nepřímých otázkách, stejně jako v jiných vedlejších větách je sloveso na konci věty.

Odlučitelná předpona se od určitého slovesného tvaru neodlučuje.

Přímá otázka :

Wer ist da ?

Soll ich zur Kontrolle kommen ?

Wann steht er auf ?

Nepřímá otázka :

Ich frage, wer da ist.

Wissen Sie nicht, ob ich zur Kontrolle kommen soll ?

Wissen Sie, wann er aufsteht ?

Préteritum slabých sloves

Préteritum slabých sloves se tvoří připojením koncovek

	jedn.č.	mn.č.
1.osoba	-te	-ten
2.osoba	-test	-tet
3.osoba	-te	-ten

ke slovesnému kmeni.

ich such-te	wir such-ten
du such-test	ihr such-tet
er such-te	sie such-ten

U slabých sloves, jež mají v 2.os.č.j. oznamovacího způsobu přítomného času koncovku -est (du arbeit-est), se kvůli výslovnosti v préteritu vkládá mezi kmen a koncovku hláska "e".

ich arbeit-e-te	wir arbeit-e-ten
du arbeit-e-test	ihr arbeit-e-tet
er arbeit-e-te	sie arbeit-e-ten

Préteritum silných sloves

Perfektum

Předminulý čas(plusquamperfektum)

Předložky se 4.pádem

durch	- skrz	
um	- pro, kvůli, za, kolem	
für	- pro, za	
ohne	- bez	
gegen	- proti	
wider	- proti	
wider alle Erwartung		- proti všemu očekávání

Předložky se 2.pádem

Předložky se 2.a 3.pádem

Předložky se 3.a 4.pádem

Předložky se 3.pádem

Předložky se 3. a 4.pádem

an	- na,u,k
vor	- před
auf	- na
in	- v, do
hinter	- za (místně)
über	- nad, přes
neben	- vedle unter - pod
zwischen	- mezi

Označují-li tyto předložky místo na otázku **kde?**, pak se pojí se 3.pádem, označují-li tyto předložky směr na otázku **kam?**, pak se pojí se 4.pádem.

Předložky se 2.pádem

Předložky se 2.a 3.pádem

Předložky se 3.pádem

Předložky se 4.pádem

Splývání předložek s členem

Některé předložky splývají ve 3. a 4.pádě se členem určitým :

an dem	am
an das	ans
bei dem	beim
auf das	aufs
in dem	im
in das	ins
von dem	vom
für das	fürs
zu dem	zum

Er steht am Fenster.

Stojí u okna.

Er geht zum Onkel.

Jde ke strýci.

Předložky se 2.pádem

Předložky se 2. a 3.pádem

Předložky se 3.pádem

Předložky se 3. a 4.pádem

Předložky se 4.pádem

Stavba věty

V němčině má věta pevný pořádek slov. Pevně je vázáno postavení určitého slovesa ve větě.

Věta oznamovací má přímý pořádek slov :

podmět + určité sloveso + ostatní členy věty

Der Zug kommt gleich.

Má-li být ve větě zdůrazněn jiný větný člen než podmět, klade se do čela věty - důrazový pořádek slov :

zdůrazněný člen + určité sloveso + podmět + ost.členy

Heute erwarte ich den Brief.

Věta tázací, na niž odpovídáme ano-ne, má určité sloveso na prvním místě věty :

určité sloveso + podmět + ostatní členy věty

Kommst du bestimmt ?

Věta tázací doplňovací má důrazový pořádek slov :

Wo wohnst du ?

Kde bydlíš ?

Wann kommt Erna ?

Kdy přijde Erna ?

Zápor

V němčině se užívá pro zápornou odpověď na zjišťovací otázku slova **nein**, pro zápor stojící ve větě se užívá záporka **nicht**.

Kommt Karl ? Nein ! Er kommt nicht !

V německé větě je možný pouze jeden zápor :

Niemand weiß etwas davon.

Nikdo o tom nic neví.

Zápor se též vyjadřuje zájmenem "kein" :

Er hat kein Lust dazu.

Nemá do toho chuť.

Spojení **už ne** se vyjadřuje záporkou + **mehr** :

Er kommt nicht mehr.

Už nepřijde.

Vazba "es gibt" + 4.pád

Vazba **es gibt** se pojí s podstatným jménem ve 4.pádě. Má nejčastěji význam **je, jsou**.

Im Stadtzentrum gibt es keinen Park. V centru města není žádný park.

Wo gibt es hier eine Gaststätte ? Kde je zde hospoda ?

Způsobová slovesa

Způsobová slovesa

dürfen	- smět
sollen	- mít (povinnost)
können	- moci, umět
wollen	- chtít
mögen	- mít rád
wissen	- vědět

zpravidla vyjadřují různé významové odstíny tím, že blíže naznačují způsob děje, který vyjadřuje sloveso na nich závislé. Vyjadřují vztah, který má k tomuto ději podmět.

Ich will schreiben.

Chci psát.

Významové sloveso, závislé na slovese způsobovém se uvádí na konci věty v infinitivu. V jednotném čísle má většina sloves změnu kmenové samohlásky (können - ich kann). 1. a 3. osoba jedn. čísla jsou bez koncovky.

Ich muß ihn schon morgen besuchen. Musím ho již zítra navštívit.

Sloveso "wissen" nemá způsobový význam, má však společné tvarové zvláštnosti.

Časování způsobových sloves je nepravidelné

Časování způsobových sloves

DÜRFEN :	<u>préterit</u>	<u>perfektum</u>
ich darf	durfte	habe gedurft
du darfst	durftest	hast gedurft
er darf	durfte	hat gedurft
wir dürfen	durften	haben gedurft
ihr dürft	durftet	habt gedurft
sie dürfen	durften	haben gedurft

KÖNNEN :	<u>préterit</u>	<u>perfektum</u>
ich kann	konnte	habe gekonnt
du kannst	konntest	hast gekonnt
er kann	konnte	hat gekonnt
wir können	konnten	haben gekonnt
ihr könnt	konntet	habt gekonnt
sie können	konnten	haben gekonnt

MÖGEN :	<u>préterit</u>	<u>perfektum</u>
ich mag	mochte	habe gemocht
du magst	mochtest	hast gemocht
er mag	mochte	hat gemocht
wir mögen	mochten	haben gemocht
ihr mögt	mochtet	habt gemocht
sie mögen	mochten	haben gemocht

MÜSSEN :	<u>préterit</u>	<u>perfektum</u>
ich muß	mußte	habe gemußt
du mußt	mußttest	hast gemußt
er muß	mußte	hat gemußt
wir müssen	mußten	haben gemußt
ihr mußt	mußtet	habt gemußt
sie müssen	mußten	haben gemußt

SOLLEN :	<u>préterit</u>	<u>perfektum</u>
ich soll	sollte	habe gesollt
du sollst	solltest	hast gesollt
er soll	sollte	hat gesollt
wir sollen	sollten	haben gesollt
ihr sollt	solltet	habt gesollt
sie sollen	sollten	haben gesollt

WOLLEN :	<u>préterit</u>	<u>perfektum</u>
ich will	wollte	habe gewollt
du willst	wolltest	hast gewollt
er will	wollte	hat gewollt

wir wollen	wollten	haben gewollt
ihr wollt	wolltet	habt gewollt
sie wollen	wollten	haben gewollt

WISSEN :	<u>préterit</u>	<u>perfektum</u>
ich weiß	wußte	habe gewußt
du weißt	wußtest	hast gewußt
er weißt	wußte	hat gewußt
wir wissen	wußten	haben gewußt
ihr wißt	wußtet	habt gewußt
sie wissen	wußten	haben gewußt

Způsobová slovesa

Budoucí čas

Němčina rozlišuje dva typy budoucího času :

1. první budoucí čas :

werden v přít.čase + přítomný infinitiv

Infinitiv stojí vždy na konci věty.

Ich werde dir das erzählen.

Budu ti to vyprávět.

2. druhý budoucí čas

werden v přít.čase + minulý infinitiv

Er wird krank gewesen sein.

Byl asi nemocen.

Tento čas dnes zpravidla vyjadřuje nezaručený děj v minulosti, minulou domněnku.

Pomocí slovesa **werden**, většinou s příslovcem **wohl** lze vyjádřit pravděpodobnost.

Es werden Ihnen wohl Vitamine fehlen.

Asi vám chybí vitamíny.

Slovesné předpony

U německých sloves existují dva typy slovesných předpon :

1. odlučitelné předpony typu **ab-, aus-, ein-, hin-, her-**, aj. se odlučují od tvaru slovesa a stojí na konci věty.

Ich lege die Prüfung ab.

Skládám zkoušku.

Wie siehst du jetzt aus ?

Jak nyní vypadáš ?

2. neodlučitelné předpony typu **be-, emp-, ent-, er-, ge-, ver-, zer-** se nikdy od tvaru slovesa neodlučují.

Ich besuche die Tante.

Navštívím tetu.

Wir empfehlen es Ihnen.

Doporučíme jim to.

Skloňování zájmen a neurčitých číslovek

1. Zájmena

dieser	- tento
jener	- onen
jeder	- každý
welcher	- který
solcher	- takový
mancher	- mnohý, některý

se skloňují jako člen určitý.

2. Neurčité číslovky

einige	- několik
etliche	- několik
viele	- mnoho
mehrere	- několik, více
wenige	- málo

se skloňují jako člen určitý.

3. beide - oba se bez členu skloňuje silně, se členem slabě.

4. ganz - celý, halb - polovina se skloňují, následují-li po členu, bez členu a před místními jmény zůstávají nesklonná.

5. neskloňují se

etwas	- něco
ein wenig	- málo
genug	- dost
lauter	- samý
nichts	- nic

6. Zájmeno was für ein se skloňuje jako člen neurčitý.

Pozor :

Zájmenem **welcher** vybíráme ze souboru osob nebo věcí :
In welchen Haus wohnst du ?

Pomocí **was für ein** se ptáme na vlastnosti osoby nebo věci :
Was für ein Student ist er ?

Skloňování osobních zájmen

Skloňování tázacích zájmen

Skloňování přivlastňovacích zájmen

Neurčitý podmět "man"

Německé **man** vyjadřuje to, co se v češtině vyjadřuje 3.osobou jedn.čísla ve zvrtném tvaru, zastupuje osoby :

Wie sagt man das auf deutsch ?

Jak se to řekne německy ?

Wo kann man das bekommen ?

Kde se to dostane ?

Zájmeno **man** se vyskytuje pouze v 1.pádě; v 3. a 4.pádě se nahrazuje tvary zájmena **einer - einem, einen**.

Das glaubt einem niemand.

To člověku nikdo nevěří.

Das freut einen.

To člověka potěší.

Neurčitý podmět "es"

Neurčitý podmět "es"

Zájmeno **es** se v němčině používá tam, kde se v češtině používají jednočlenné věty slovesné.

Es regnet.   Prší.
Es blitzt.   Blýská se.

Někdy **es** vystupuje jako tzv. předjatý podmět :

Es kommt der Frühling.   Přichází jaro.
Es war einmal ein König.   Byl jednou jeden král.
Es kommen viel Gäste.   Přijde mnoho hostí.

Používá se i na začátku neosobních pasívních vět.

Es wurde getanzt.   Tancovalo se.
Es wird so viel erzählt.   Tolik se toho namluví.
Es wird dort viel Bier getrunken.   Tam se pije hodně piva.

Neurčitý podmět "man"

Skloňování podstatných jmen cizího původu

Podstatná jména cizího původu se skloňují buď stejně jako domácí podstatná jména, nebo nepravidelně.

1. Podst.jm.m.rodu a stř.rodu se skloňují silně.

der Apparat,-,(e)s,e

das Institut,(e)s,e

das Problem, -s, e

der Film, -(e)s, -e

2. Podst.jm.m.rodu označující osoby se skloňují slabě.

der Kandidat,en,en

der Präsident,en,en

3. Podst.jm.ž.rodu mají skloňování smíšené.

die Republik,-,en

die Firma,-,die Firmen

4. Některá pod.jm. zvláště stř.rodu mají množné číslo zakončeno na -s

das Auto die Autos

der Balkon, die Balkons

das Büro , -s,-s

5. Podst.jména stř.rodu zakončená na -um a -ma mají v mn. čísle koncovku -en.

das Museum,-s, Museen

das Zentrum,s, Zentren

das Thema,-s, Themen

Skloňování podstatných jmen

Rod podstatných jmen

Skloňování příd.jmen po zájmenech a číslovkách

Přídavná jména v množném čísle se po zájmenech a číslovkách skloňují takto :

1. po **andere** (jiní), **einige** (někteří, nějací, několik), **paar** (několik, pár), **mehrere** (několik, více), **viele** (mnoho), **wenige** (málo) i po určitých číslovkách má přídavné jméno v mn.č. koncovky silné.

viele neue Betriebe

2. po **diese** (tito), **alle** (všichni), **beide** (oba), **keine** (žádní) má přídavné jméno v mn.č. koncovky slabé.

alle neuen Pläne

3. po **welche** (kteří), **manche** (někteří), **solche** (takoví) jsou možné koncovky obojí.

solche gute(n) Waren

Skloňování podstatných jmen

Stupňování přídavných jmen

Přídavné jméno v němčině má, stejně jako v češtině, tři stupně :

schön	schön-er	der schön-ste
krásný	krásnější	nejkrásnější

Sie ist so schön wie ich.

Sie ist schöner als Eva.

Sie ist die schönste von uns.

druhý stupeň se tvoří příponou **-er**, třetí stupeň příponou **-(e)ste**. Třetímu stupni musí předcházet určitý člen nebo zájmeno. Ve druhém a třetím stupni se kmenová samohláska obvykle přehlasuje.

jung	jünger	der jüngste
mladý	mladší	nejmladší

Nepřavidelné stupňování mají

gut	besser	der beste
dobrý	lepší	nejlepší
viele	mehr	die meisten
mnoho	mnozí, více	nejvíce, většina

Stupňování příslovcí

Stupňování příslovčí

Příslovce v němčině má, stejně jako v češtině, tři stupně :

spät	spät-er	am spät-esten
pozdě	později	nejpozději

druhý stupeň se tvoří příponou **-er**, třetí stupeň zpravidla **am + -(e)sten**

Nepravidelné stupňování mají :

gut(dobře)	besser(lépe)	am besten(nejlépe)
gern(rád)	lieber(raději)	am liebsten(nejraději)
viel(mnoho)	mehr(více)	am meisten(nejvíce)
wenig(málo)	weniger(méně)	am wenigsten(nejméně)
minder	am mindesten	
bald(brzo)	eher(dříve)	am ehesten(nejdříve)
oft(často)	öfter(častěji)	am häufigsten(nejčastěji)

Tvary příslovčí na **-stens** a **-st** nevyjadřují srovnání :

Das ist meistens richtig.	To je většinou správně.
Er ist längst fertig.	Je už dávno hotov.
Er sollte es dir zumindest sagen	Měl ti to přinejmenším říci.

Ich möchte mich herzlichst (bestens) bedanken.
Chtěl bych co nejsrdečněji (co nejlépe) poděkovat.

Es dauert höchstens eine Viertelstunde.
Potrvá to nanejvýš čtvrt hodiny.

Stupňování přídavných jmen

Složená podstatná jména

Podstatná jméno složené se skládá se slova základního, které určuje rod, a ze slova určujícího, které určuje význam celého slova. Základní slovo je vždy podstatné jméno, určující slovo může být :

- 1. podst.jméno** - das Eisen + die Bahn = die Eisenbahn
- 2. příd.jméno** - schnell + der Zug = der Schnellzug
- 3. sloveso** - fahren + das Plan = der Fahrplan

Části složenin jsou spojeny pomocí :

- (e)s**   das Volkslied
- (e)n**   der Stundenplan
- e**

Rod podstatných jmen

Číslovky

Číslovky skloňujeme jako přídavná jména. Rozlišujeme číslovky

1. základní

ein, zwei, drei, zwanzig, hundert,

2. řadové

tvoří se z číslovek základních příponou **-te** (pro číslovky od 2 do 20) a příponou **-ste** (pro číslovky od 20 výše). Zpravidla se kladou se členem.

r,e,s dritte, r,e,s zwanzigste r,e,s hundertste

Vyjadřování data :

Der wievielte ist heute ?

Der wievielten haben wir heute ?

Kolikátého je dnes ?

Heute ist der dritte Mai.

Heute haben wir den dritten Mai.

Dnes je 3.května.

Ich bin am 23.Juli 1970 geboren.

Narodil jsem se 23.července 1970.

3.násobné

tvoří se z číslovek základních příponou **-fach**, **-einfach** (jednonásobný, jednoduchý), **dreifach** (dvojnásobný), **vierfach** (čtyřnásobný) nebo příponou **-mal**, **-einmal** (jednou), **hundertmal** (stokrát)

4. jiné číslovky

erstens (za první), zweitens (za druhé), drittens (za třetí) das erstmal (poprvé), das zweitemal (podruhé)

5. zlomky

tvoří se z číslovek základních příponou **-tel**, jsou středního rodu

ein Viertel	- jedna čtvrtina
halb	- půl
zweieinhalb	- dvaapůl
die Hälfte	- polovina
die Hälfte des Jahres	- polovina roku

Určování času

Wie spät ist es ?

Kolik je hodin ?

Wieviel Uhr ist es ?

Es ist drei Uhr. Jsou tři hodiny.

Die Vorstellung beginnt um acht Uhr und dauert zwei Stunden.

Představení začíná v osm hodin a trvá dvě hodiny.

Uhr označuje určitý časový okamžik, **Stunde** označuje časový okamžik 60 minut.

Wann ?

am Tag

am Morgen, morgens

am Vormittag, vormittags

zu Mittag, mittags

am Nachmittag, nachmittags

am Abend, abends

in der Nacht, nachts

heute früh

morgen früh

heute vormittag

morgen abend

Kdy ?

- ve dne

- ráno

- dopoledne

- v poledne

- odpoledne

- večer

- v noci

- dnes ráno

- zítra ráno

- dnes dopoledne

- zítra večer

Seit wann ?

seit gestern

seit einem Monat

in einem Jahr

in einer Woche

vor einem Monat

in einer Stunde

Od kdy ?

- od včerejška

- už měsíc

- za rok

- za týden

- před měsícem

- za hodinu

Skloňování přídavných jmen

1. Skloňování přídavných jmen po členu určitém a po dieser :

jednotné číslo :

- 1.pád der jung-e Mann
- 2.pád des jung-en Mannes
- 3.pád dem jung-en Mann
- 4.pád den jung-en Mann

- 1.pád die jung-e Frau
- 2.pád der jung-en Frau
- 3.pád der jung-en Frau
- 4.pád die jung-e Frau

- 1.pád das jung-e Kind
- 2.pád des jung-en Kindes
- 3.pád dem jung-en Kind
- 4.pád das jung-e Kind

množné číslo :

- 1.pád die jung-en Männer
- 2.pád der jung-en Männer
- 3.pád der jung-en Männer
- 4.pád die jung-en Männer

2. Skloňování přídavných jmen po členu neurčitém, přivlastňovacích zájmenech a po kein :

jednotné číslo :

1.pád	ein jung-er	eine jung-e	ein jung-es
2.pád	eines jung-en	einer jung-en	eines jung-en
3.pád	einem jung-en	einer jung-en	eines jung-en
4.pád	einen jung-en	eine jung-e	ein jung-es

množné číslo :

1.pád	jung-e Männer
2.pád	jung-er Männer
3.pád	jung-en Männern
4.pád	jung-e Männer

3. Skloňování přídavných jmen bez členu v jednotném čísle :

1.pád	gut-er Tee	gut-e Butter	gut-es Gebäck
2.pád	gut-en Tee	gut-er Butter	gut-en Gebäcks
3.pád	gut-em Tee	gut-er Butter	gut-em Gebäck
4.pád	gut-en Tee	gut-e Butter	gut-es Gebäck

Stupňování přídavných jmen

Skloňování příd.jmen po zájmenech a číslovkách

Vynechání členu

Člen u podstatných jmen lze vynechat v těchto případech :

1. množné číslo se členem neurčitým

Sie kauft Ansichtskarten.

2. u jmen látkových ve výrazech označujících

- neurčité množství

Haben Sie Milch, Butter, Brot.

- určité množství, míru nebo hmotnost

drei Flaschen Bier, drei Tassen Kaffee

3. názvy povolání v přísudku

Er wird Monteur.

4. v ustálených vazbách

- s předložkou

nach Hause, zu Fuß, zu Besuch

- se slovesem

Platz nehmen

5. u titulů a oslovení

Herr Weber

6. u abstrakt

Hast du heute Zeit ?

7. v nápisech a nadpisech

Ausgang. Eintritt verboten.

8. při označení školních předmětů

Morgen mache ich die Prüfung in Deutsch.

9. po tázacím zájmenu **wessen**

Wessen Zeitschriften sind das ?

10. po vztažných zájmenech **ve 2.pádě**

der Kollege, dessen Frau...

11. u vlastních jmen, názvů měst, zemí střed.rodu

Wir wollen nach Paris fahren.

Směrové příslovce "her" a "hin"

Příslovce **her** označuje směr k mluvčímu, **hin** směr od mluvčího :

Komm her !   Pojd' sem !

Geh hin !   Jdi tam !

Pro přesnější určení směru se příslovce **her** a **hin** spojují s předložkami :

	sem	tam
nahoru	herauf	hinauf
dolů	herunter	hinunter
dovnitř	herein	hinein
ven	heraus	hinaus
na druhou stranu	herüber	hinüber

Příslovce "dort, hin, hier, her

Zájmenná příslovce

Zájmenná příslovce

Hovoříme-li o osobách, užíváme po předložkách osobních nebo tázacích zájmen, jinak užíváme zájmenná příslovce

tázací

wobei - při čem
wodurch - čím
wofür - zač, oč
woegen - proti čemu
womit - s čím
wonach - po čem
wovon - o čem, od čeho
wovor - před čím
wozu - k čemu
woran - na čem, u čeho
worauf - na čem, nač
woraus - z čeho
worin - v čem
worüber- nad čím, o čem
worum - oč

ukazovací

dabei - při tom,
dadurch- tím
dafür - za to, o to
dagegen - proti tomu
damit - s tím
danach - po tom, podle toho
davon - o tom, od toho
davor - před tím
dazu - k tomu
daran - na tom, u toho
darauf - na tom, na to
daraus - z toho
darin - v tom
darüber- nad tím, o tom
darum - o to, pro to

Příslovce dort, hin, hier, her

Směrová příslovce her, hin

Příslovce "dort,hin,hier,her"

Českému **tam** odpovídají v němčině tvary **dort**, kterým se odpovídá na otázku **wo?** (kde ?)" a **hin**, kterým se odpovídá na otázku **wohin?** (kam ?). Tvaru **dorthin** se užívá tehdy, zdůrazňuje-li se určité místo.

Sie sitzt dort.

Sedí tam.

Setz dich auch hin.

Sedni si také tam.

hier - zde na otázku wo ?

her - sem na otázku wohin ?

Ich verbringe hier meine Ferien.

Strávím zde své prázdniny.

Komm auch her.

Přijď sem také.

Směrová příslovce her,hin

Zájmenná příslovce

Zpodstatnělá přídavná jména

Přídavného jména a přídavného jména lze v němčině často užit ve funkci podstatného jména. Píše se s velkým písmenem, ale skloňuje se jako přídavné jméno.

werk tätig - pracující
der Werktätige ein Werktätiger
die Werktätigen Werktätige

Po **etwas**, **nichts**, **viel**, **genug** se přidává koncovka **-s** (nichts Interessantes)

ALE : Ales Gute !

Přídavná jména zeměpisná na -er

Od zeměpisných jmen tvoříme přídavná jména příponou **-er**. Píšeme je s velkým písmenem a neskloňujeme je.

Prager Frühling

Pilsner Bier

Emmentaler Käse

Příponou -er se tvoří podstatná jména označující obyvatele měst. Ženský tvar se tvoří příponou **-in**.

Berliner - Berlíňan

Pariserin - Pařížanka

Skloňování přídavných jmen

Rod podstatných jmen

V němčině jsou podstatná jména trojího rodu, mužského(der Herr, pán), ženského(die Frau, žena), a středního(das Kind, dítě). Rod podst.jmen bývá často jiný než v češtině. Zapamatování rodu usnadní tyto poučky :

1. Podle přípon jsou

- a) rodu mužského podst.jm. na -ing, -ling, -ismus, -ant, -ent, -ost, -or
der Student, der Doktor
- b) rodu ženského podst.jm. na -heit, -keit, -schaft, -ung, -ei, -ie, -ion, -in
die Schönheit, die Chemie
- c) rodu středního podst.jm. na -chen, -lein, -tum
das Vöglein, das Mädchen

2. Podle významu jsou

- a) rodu mužského jména mužských bytostí a zaměstnání, jména dnů, měsíců a ročních období
der Vater, der Tischler, der Montag
- b) rodu ženského jména ženských bytostí, většiny řek, stromů a květin
die Frau, die Elbe
- c) rodu středního jména mláďat, zemí, světadílů, kovů
das Kind, das Gold

Skloňování podstatných jmen

Pořádek slov ve větě vedlejší

Ve větě vedlejší stojí podmět hned za uvozovacím slovem (spojkou, zájmenem, příslovcem) a určité sloveso je na konci věty. Před určitým slovesem na předposledním místě stojí infinitiv a příčestí.

uvozovací slovo + podmět + ostatní členy + infinitiv + určitý nebo příč. tvar

Ich weiß, daß Jirka die Prüfung bestanden hat.

Vím, že Jirka obstál při zkoušce.

Pořádek slov v souvětí souřadném

Vedlejší věty s "daß"

Spojka **daß** se do češtiny překládá dvojím způsobem :

a) ve větách rázu vypovídacího **daß** = **že**

Es freut mich, daß du gekommen bist.

Těší mě, že jsi přišel.

b) ve větách rázu vypovídacího **daß** = **aby**

Er will, daß du kommst.

Chce, abys přišel.

Českému (**proto**) **aby** odpovídá **damit**.

Věty účelové

Vazba "infinitiv s zu" místo vět s daß

Pořádek slov ve větě vedlejší

Věty důvodové

Jsou uvozovány spojkami **da, weil - protože, poněvadž**

Er mußte zu Hause bleiben, weil (da) er krank war.

Musel zůstat doma, protože byl nemocen.

V důvodové větě vedlejší, která předchází větě hlavní se užívá obvykle spojka **da**

Da wir Hunger hatten, aßen wir ein wenig.

Protože jsme měli hlad, trochu jsme pojedli.

Ich will ihr etwas schenken, denn sie hat Geburtstag.

Chci jí něco darovat, neboť má narozeniny.

Spojka **weil** uvádí větu vedlejší, **denn** větu hlavní.

Pořádek slov ve větě vedlejší

Vyjadřování minulosti v němčině

Němčina vyjadřuje minulý děj třemi různými časy. Jsou to préteritum (čas souminulý), perfektum (čas minulý) a plusquamperfektum (čas předminulý). Préteritum vyjadřuje minulý děj, který nemá vztah k přítomnosti. Užívá se ho zejména při souvislém vyprávění o minulosti. Perfektum vyjadřuje minulý děj, který má vztah k přítomnosti. Užívá se ho zejména při krátkých sděleních a otázkách. U způsobových a pomocných sloves se častěji užívá préterita než perfekta. Plusquamperfektum vyjadřuje minulý děj, který předcházel jinému minulému ději, nebo děj, který se udál velmi dávno. Užívá se ho u minulých dějů pro vyjádření předčasnosti po spojce **nachdem** (když, potom co), často též ve spojení s **bevor** (dříve než), a po příslovci **kaum** (sotva).

Préteritum silných sloves

Silná slovesa tvoří préteritum změnou kmenové samohlásky. V 1. a 3. osobě jedn.č. nemají koncovku. V ostatních osobách jsou koncovky stejné jako v přítomném čase. Používá se hlavně pro souvislé vypravování v minulosti.

	bleiben	fahren	sprechen
ich	blieb	fuhr	sprach
du	blieb-st	fuhr-st	sprach-st
er	blieb	fuhr	sprach
wir	blieb-en	fuhr-en	sprach-en
ihr	blieb-t	fuhr-t	sprach-t
sie	blieb-en	fuhr-en	sprach-en

Podle změn kmenové samohlásky v préteritu a v perfektu dělíme silná slovesa do tří hlavních skupin.

Préteritum slabých sloves

Perfektum

Předminulý čas(plusquamperfektum)

Perfektum

Perfektum se tvoří u všech sloves podle vzorce

haben nebo sein v přít.č. + příčestí minulé

Většina sloves tvoří perfektum s **haben**, **sein** mají zpravidla slovesa vyjadřující pohyb nebo změnu stavu a především slovesa nepřechodná. Přechodná a zvratná slovesa tvoří naopak perfektum vždy s **haben**. Používá se hlavně v otázkách a krátkých sděleních.

Er hat mich gefragt.

Zeptal se mě.

Ich bin geflogen.

Letěl jsem.

Préteritum slabých sloves

Préteritum silných sloves

Perfektum

Předminulý čas(plusquamperfektum)

Skupiny silných sloves

Podle změn kmenové samohlásky v préteritu a v perfektu dělíme silná slovesa do tří hlavních skupin.

I. A-B-B

V préteritu i v perfektu je stejná kmenová samohláska, odchylná od kmenové samohlásky v odlišná od kmenové samohlásky v přítomném čase.

ei - ie - ie	bleiben (zůstat)
ei - i - i	begreifen (pochopit)
ie (e, au, ä, ü) - o - o	anbieten (nabízet)

II. A-B-A

V přítomném čase a v perfektu je stejná kmenová samohláska, odchylná od kmenové samohlásky v préteritu.

a - u - a	fahren (jet)
a(o, u, au) - ie - a(o, u, au)	halten (držet)
e(o) - a - e(o)	geben (dát)

III. A-B-C

V každém ze tří časů je jiná kmenová samohláska.

i - a - u	finden (najít)
i - a - o	beginnen (začít)
e - a - o	helfen (pomáhat)

Préteritum silných sloves

Předminulý čas (plusquamperfektum)

Předminulý čas se tvoří

haben nebo sein v min.č. + příčestí minulé

Ich hatte es gesagt.

Řekl jsem to.

Niemand wußte, was geschehen war. Nikdo nevěděl, co se stalo.

Plusquamperfektum vyjadřuje minulý děj, který předcházel jinému minulému ději, nebo děj, který se udál velmi dávno. Užívá se ho u minulých dějů pro vyjádření předčasnosti po spojce **nachdem** (když, potom co), často též ve spojení s **bevor** (dříve než), a po příslovci **kaum** (sotva).

Préteritum slabých sloves

Préteritum silných sloves

Perfektum

Předminulý čas(plusquamperfektum)

Pořádek slov v souvětí souřadném

V souvětí souřadném jsou jednotlivé věty k sobě připojeny, stejně jako v češtině, buď bez spojek, nebo spojkami souřadícími.

1. Spojky **und** (a), **aber** (ale), **oder** (nebo), **sondern** (nýbrž), **denn** (neboť) se slovosled hlavní věty nemění. Po spojce **und** (**oder**, **sondern**) se vynechává opakovaný podmět, začíná-li věta slovesem.

Er schreibt uns, oder (er) ruft uns an. Napiše nám, nebo nám zavolá.

2. Po spojkách **deshalb** (proto), **trotzdem** (přesto), **sonst** (jinak) je slovosled nepřímý.

Heute steht sie Schlange,sonst drängt sie sich immer vor.

Dnes stojí frontu, jinak vždy předbíhá.

3. Spojky **nämlich** (totiž), **ja** (vždyť) se kladou doprostřed věty až po slovese.

Ruhe aus, du bist ja müde.

Odpočiň si, vždyť jsi unavený.

Pořádek slov ve větě vedlejší

Tvoření slov

Nová slova se tvoří hlavně těmito způsoby :

a) odvozováním příponami a předponami

die Arbeit (práce) + er = der Arbeiter(dělník)

be + arbeiten (pracovat) = opracovat

b) skládáním slov

určující slovo + základní slovo = složenina

der Wald + die Blume = die Waldblume

c) přechodem slova z jednoho slovního druhu do druhého

lesen(číst) - das Lesen(čtení)

Sloveso "werden" + přídavná jména

Sloveso werden ve spojení s přídavnými jmény vyjadřuje změnu stavu.

kalt werden

- ochladit se

rot werden

- začervenat se

Wir werden langsam alt.

Pomalu stárneme.

Předložky s 2.pádem

außerhalb	- vně, mimo
diesseits	- z této strany
oberhalb	- nad
jenseits	- z oné strany
innerhalb	- uvnitř
entlang	- podél, po
unterhalb	- pod
mittels	- prostřednictvím
kraft	- pomocí
laut	- podle
infolge	- následkem
inmitten	- uprostřed
während	- během
mittels	- pomocí nebo 7.pád
um ...willen	- pro kvůli
anstatt (statt)	- místo (něčeho)

Předložky se 3.pádem

Předložky se 2.a 3.pádem

Předložky se 3.a 4.pádem

Předložky se 4.pádem

Předložky s 2. a 3.pádem

binnen - během, do
trotz - přes
dank - díky
wegen - kvůli

Předložky se 2.pádem

Předložky se 3.pádem

Předložky se 3.a 4.pádem

Předložky se 4.pádem

Dvojité spojky souřadící

Po dvojitých spojkách

entweder - oder   buď - anebo
nicht nur - sondern auch   nejen - ale(nýbrž) i
bývá přímý pořádek slov.

Entweder sie muß sich das Geld borgen, oder die Mutter muß ihr helfen.
Buď si musí peníze vypůjčit, nebo jí musí pomoci matka.

Po spojkách

einerseits   - anderseits
jednak   - jednak
weder - noch   ani - ani
sowohl - als auch   jak - tak i

bývá nepřímý pořádek slov. Spojky weder-noch jsou záporné, proto ve větě již žádný další zápor nenásleduje. Spojky sowohl-als auch spojují zpravidla větné členy, ne věty.

Sie haben uns weder geschrieben, noch haben sie sich bei uns gezeigt.
Ani nám nenapsali, ani se neukázali.

Sie ist sowohl hübsch als auch klug.
Je jak hezká, tak i chytrá.

Pořádek slov ve větě vedlejší

Pořádek slov v souvětí souřadném

Trpný rod

Trpný rod se tvoří pomocným slovesem werden a příčestím minulým významového slovesa. Sloveso **werden** je v příslušném čase podle času trpného rodu, příčestí minulé se nemění a klade se na konec hlavní věty.

werden v přísl.čase + příčestí minulé

čas přítomný :

Ich werde gerufen. Jsem volán

préteritum :

Ich wurde gerufen. Byl jsem volán.

perfektum :

Ich bin gerufen worden. Byl jsem volán.

plusquamperfektum :

Ich war gerufen worden. Byl jsem volán.

I.čas budoucí :

Ich werde gerufen werden. Budu volán.

II.čas budoucí# :

Ich werde gerufen worden sein. Až budu zavolán.

Původce děje se zpravidla vyjadřuje předložkovým pádem s **von**.

Der Klub wird von den Studenten besucht.

Klub je navštěvován studenty.

Předložka **durch** nebo **mit** označuje většinou prostředek.

Die Ware wird durch die Bahn(mit der Bahn) transportiert.

Zboží se přepravuje drahou.

Die Oper wird durchs Fernsehen gesendet.

Opera je vysílána televizí.

Das Paket wurde mit der Post geschickt.

Balík byl poslán poštou.

Příčestí přítomné

Příčestí přítomné se tvoří připojením **-d** k infinitivu. V přívlastku se skloňuje jako přídavné jméno. Má činný význam. V češtině mu odpovídají buď :

- přídavná jména slovesná

der fahrende Zug

- jedoucí vlak

- přídavná jména

ein bedeutender Zweig

- významné odvětví

- přechodník

eilend

- spěchaje

Rozlišujte :

der schreibende Student

- píšící student

die geschriebene Aufgabe

- napsaný úkol

Příčestí přítomné s "zu"

Příčestí minulé

Příčestí přítomné s "zu"

Vyjadřuje nutnost nebo možnost, má trpný význam. Užívá se ho vesměs v odborném a publicistickém stylu.

die leicht zu erfüllenden Aufgaben
úkoly, které lze snadno splnit

die zu beantwortenden Fragen
otázky, na něž se má odpovědět

Příčestí přítomné

Příčestí minulé

Příčestí minulé

Příčestí minulé se tvoří

- u slabých sloves předponou **ge-** a příponou **-t** nebo **-et** k slovesnému kmeni

ge + mach + t

ge + arbeit + et

- u silných sloves předponou **ge-**, změnou kmenové samohlásky a příponou **-en** k slovesnému kmeni

bleiben - ge + blieb + en

bitten - ge + bet + en

- u sloves s odlučitelnou předponou se částice **-ge-** vkládá mezi předponu a slovesný kmen

zumachen - zugemacht

ausschließen - ausgeschlossen

- u sloves s neodlučitelnou předponou a u sloves končících na **-ieren** bez předpony **ge**. Stejně je tomu u sloves se dvěma předponami

ausverkaufen - ausverkauft

organisieren - organisiert

- dvojí příčestí minulé(s předponou **ge-** i bez ní) mají slovesa s předponami dílem odlučitelnými, dílem neodlučitelnými

durch, über, unter, wieder

durchbrechen - durchgebrochen(probořit)

- durchbrochen(překročit)

Má zpravidla trpný význam, ale u sloves, která mají v perfektu pomocné sloveso **sein**, význam činný.

Příčestí přítomné

Vazba "sein" + přičestí minulé

Zatímco trpný rod vyjadřuje činnost, průběh děje, označuje vazba sein + přičestí minulé výsledek činnosti, stav.

Das Mittagessen ist bestellt.

Das Mittagessen wird bestellt.

Das Problem wird gerade gelöst.

Das Problem ist schon gelöst.

Oběd je objednáno.

Oběd je objednáno (se objednáno).

Ten problém se právě řeší.

Ten problém je už vyřešen.

Infinitiv minulý

Tvoří se

příčestí minulé + přít.inf.haben nebo sein

gemacht haben

gekommen sein

Domněnku, možnost nebo pravděpodobnost v minulosti vyjadřujeme způsobovým slovesem v přítomnosti a infinitivem minulým významového slovesa.

Es muß in der Nacht geregnet haben. V noci určitě pršelo.

Er soll hier gearbeitet haben. Prý zde pracoval.

Es kann auch anders gewesen sein. Možná to bylo jinak.

Wer mag es ihm gesagt haben ? Kdo mu to asi řekl ?

Infinitiv s "zu" a bez "zu"

Prostý infinitiv (bez **zu**) je v němčině jen po některých slovesech, zejména po těchto:

dürfen (směti), **können** (moci), **mögen** (mít chuť), **müssen** (muset), **sollen** (mít povinnost), **wollen** (chtít), **bleiben** (zůstat), **lassen** (nechat), **lernen** (učit se), **kommen** (přijít), **gehen** (jít), **helfen** (pomoci), **hören** (slyšet), **fühlen** (cítit), **sehen** (vidět)

Er darf nichts Schweres heben.   Nesmí nic těžkého zvedat.

Jinak je závislý infinitiv spojen s **zu**. Částice **zu** se vkládá před sloveso, nebo mezi odlučitelnou předponu a sloveso, pak se s nimi píše dohromady.

Es begann zu regnen.

Začalo pršet.

Es ist teuer, so viele Rohstoffe einzuführen.

Je drahé, dovážet tolik surovin.

Vazba "sein" + infinitiv s "zu"

Infinitivní vazby

Vazba "sein" + infinitiv s "zu"

Toto spojení označuje trpnou možnost nebo nutnost, podle toho je třeba volit i český překlad. Užíváme ji tehdy, není-li nositel děje vyjádřen.

Das ist in jedem Geschäft zu bekommen.

To lze dostat (to se dostane) v každém obchodě.

Wie zu erwarten war,...

Jak bylo možno očekávat,...

Was ist bei einem Unfall zu tun ?

Co je třeba učinit při nehodě ?

Infinitivní vazby

Vazba "haben" + infinitiv s "zu"

Vazba "sein" + příčestí minulé

Vazba "haben" + infinitiv s "zu"

Toto spojení označuje povinnost, nebo konkrétní úkol, který má osoba, označená podmětem.

Ich habe heute noch viel zu tun.

Mám dnes ještě hodně práce.

Vazba "sein" + infinitiv s "zu"

Infinitivní vazby

Vazba "sein" + přičestí minulé

Infinitivní vazby s "um zu, ohne zu, statt zu"

Jsou-li ve větě vedlejší a ve větě hlavní stejné podměty, nahrazují se :

- 1. účelové věty se spojkou **damit** (aby) vazbou infinitiv + **um zu****
Wir fahren in die Berge, damit wir uns erholen.
Wir fahren in die Berge, um uns zu erholen.
Jeli jsme do hor, abychom se zotavili.
- 2. účinkové věty s **als daß** (než aby) vazbou infinitiv + **um zu****
Er war zu krank, als daß er hätte aufstehen können
Er war zu krank, um aufstehen zu können.
Byl příliš nemocen, než aby mohl vstát.
- 3. způsobové věty s **ohne daß** (aniž aby) vazbou infinitiv + **ohne zu****
Er verließ uns, ohne er das Wort sagte.
Er verließ uns, ohne das Wort zu sagen.
Opustil nás, aniž by řekl jediné slovo.
- 4. způsobové věty se **statt daß**(místo aby) vazbou infinitiv + **statt zu****
Er hörte Radio, statt daß er ins Theater ging.
Er hörte Radio, statt ins Theater zu gehen.
Poslouchal rádio, místo aby šel do divadla.

Vazba "sein" + infinitiv s "zu"

Vazba "haben" + infinitiv s "zu"

Vazba "sein" + přídělné minulé

Věty účelové

České spojce **aby** odpovídá v němčině **damit** ve větách účelových na otázku **proč?**, **za jakým účelem?**, nebo **daß** ve větách předmětných, po výrazech vyjadřujících prosbu, rozkaz, zákaz, ptáme se na ně otázkou **co?**. Sloveso je pak v oznamovacím způsobu času přítomného, narozdíl od češtiny, kde je způsob podmiňovací.

Komm her, damit du besser siehst.

Pojď sem, abys lépe viděl.

Wir möchten, daß Sie sich bei uns wohl fühlen.

Chtěli bychom, aby jste se u nás dobře cítili.

Vedlejší věty s daß

Vazba "infinitiv s zu" místo vět s "daß"

Vedlejší věta s **daß** se nahrazuje infinitivem s **zu** v těchto případech :

1. hlavní i vedlejší věta má stejný podmět
2. podmět vedlejší věty je obsažen v hlavní větě aspoň nepřímo (obvykle jako předmět ve 3. nebo 4. pádě)
3. ve vedlejší větě je podmětem neurčité zájmeno **man** a v hlavní větě je podmětem neurčité zájmeno **es**

Ich bin überzeugt, daß ich die Methode schon beherrsche.

Ich bin überzeugt, die Methode schon zu beherrschen.

Jsem přesvědčen, že tu metodu již ovládám.

POZOR !

Při změně vedlejší věty ve vazbu infinitivu s **zu** se vypouští spojka i podmět. Měníme-li větu s **daß** ve vazbu infinitivu s **zu**, vyjadřujeme čas přítomný a budoucí infinitivem přítomným, čas minulý infinitivem minulým.

Er versprach, daß er bald zu kommen wird.

Er versprach, bald zu kommen.

Slíbil, že brzy přijde.

Er ist froh, daß er hier geblieben ist.

Er ist froh, hier geblieben zu sein.

Je rád, že tu zůstal.

Vedlejší věty s daß

Vztažná zájmena a vztažné věty

Vztažným zájmenům **který, která, které (jenž, jež, jež)** odpovídá **der, die, das**, nebo **wer, was** nebo méně užívané **welcher, welche, welches**. Od členu se liší silnějším důrazem a tvary 2.pádu obou čísel a 3.pádu množného čísla. Vztažné zájmeno **welcher** se skloňuje jako určitý člen, jen v 2.pádě se nahrazuje příslušnými tvary vztažného "der".

Skloňování :

	jednotné číslo			množ.čís.
	mužský r.	ženský r.	střední r.	
1.pád	der	die	das	die
2.pád	dessen	deren	dessen	deren
3.pád	dem	der	dem	denen
4.pád	den	die	das	die
1.pád	wer	was		
2.pád	wessen	-		
3.pád	wem	-		
4.pád	wen	was		

Vztažné věty jsou uvozovány :

a) vztažnými zájmeny der, die, das (příp. welcher, welche, welches, wer, was)
Hast du eine Uhr, die(welche) gut geht ?
Máš hodinky, které jdou dobře ?

b) vztažnými zájmennými příslovci womit, wodurch, worauf
Das ist etwas, vorauf ich mich schon lange freue.
To je něco, na co se už dlouho těšíš.

c) tázacími příslovci wo, wie
Wir waren an der Stelle, wo sich der Unfall ereignete.
Jsme na místě, kde se stala nehoda.

Mají pořádek věty vedlejší.

Věty a spojky časové

Vedlejší věty časové vyjadřují různé časové vztahy :

A) Děj současný uvozujeme spojkami

wenn	- když, kdykoli, až
als	- když
sobald, sowie, wie	- jakmile
sofort	- kdykoli
solange	- pokud

Solange die Ferien dauerten, blieben wir auf dem Lande.

Pokud trvaly prázdniny, zůstali jsme na venkově.

Rozlišení **als** a **wenn** = když

als - užívá se je při ději minulém, který se stal jen jednou

wenn - užívá se pro děj přítomný a budoucí, pro děj minulý jen tehdy, jde-li o děj opakovaný

B) Děj předčasný uvozujeme spojkami

nachdem	- (potom), když
seit, seitdem	- od té doby, co
als	- když

POZOR : Je-li v hlavní větě préteritum, vyjadřuje se předčasný děj minulý se větě časové plusquamperfektem. Je-li v hlavní větě čas přítomný, vyjadřuje se předčasný děj ve větě časové perfektem.

Nachdem wir an die Talsperre gekommen waren, gingen wir gleich ins Wasser.

Poté co (když) jsme přišli na přehradu, šli jsme hned do vody.

C) Děj následný uvozujeme spojkami

bevor, ehe	- dříve než
bis	- až, než, dokud ne

Bevor du eine Sache lobst, mußt du sie zuerst gut kennen.

Dříve než věc pochválíš, musíš ji napřed dobře poznat.

D) Děj průvodní uvozujeme spojkami

während	- zatímco
indem	- zatímco

Ihr habt einen großen Vorsprung, während wir erst beginnen.

Máte velký náskok, zatímco my teprve začínáme.

Věty podmínkové

Bývají uvozovány spojkami

wenn	- jestliže, -li
falls, im Falle, daß	- v případě, že, jestliže

Wenn er nicht krank ist, kommt er bestimmt.
Jestliže není nemocen, určitě přijde.

Pro vyjádření českého podmiňovacího způsobu přítomného (řekl bych) užíváme v němčině tvaru " würde + infinitiv" nebo konjunktivu préterita, pro český podmiňovací způsob minulý (byl bych řekl) užíváme konjunktivu plusquamperfekta.

Wenn man mehr finanzielle Mittel hätte, würde man mehr investieren.
Kdyby bylo více finančních prostředků, více by se investovalo.

Sie hätten nicht so viele Sorgen gehabt, wenn die Konkurrenz nicht so hart gewesen wäre.
Nebyli by měli tolik starostí, kdyby nebyla (bývala) konkurence tak tvrdá.

V podmínkových větách vyjadřujících budoucí děj, se po spojce **wenn** klade přítomný čas.
Wenn er viel zu tun hat, bleibt er zu Hause.
Když bude mít hodně práce, zůstane doma.

V podmínkových větách se někdy užívá opis **sollte + infinitiv**.
Sollte es klappen, würde sie sich freuen.
Kdyby to dobře dopadlo, měla by velkou radost.

Věty přípustkové

Jsou uvozovány spojkami

obgleich, obwohl, obschon, obzwar

(wenngleuch), wennauch

- ač, ačkoli

- byť i, i když, i kdyby

Ich ging hin, obwohl ich viel zu tun hatte.

Šel jsem tam, ačkoli jsme měl mnoho práce.

Ich komme, wenn es mir auch diesmal schwerfällt.

Přijdu, i když je mi to tentokrát zatěžko.

Věty účinkové

Jsou uvozovány spojkami hlavní věta vedlejší věta

- so daß   - takže
- so daß   - tak..., že
- nicht so als daß   - ne tak..., aby
- zu, allzu als daß   - příliš..., než aby

Er sprach so leise, daß man ihn kaum hörte.
Mluvil tak tiše, že ho bylo sotva slyšet.

Er ist nicht so reich, als daß er sich das leisten könnte.
Není tak bohatý, aby si to mohl dovolit.

Věty srovnávací

Jsou uvozovány spojkami

A) při ději skutečném

hlavní věta

so
ebenso + příd.jm.1.stupně
nicht so
příd.jm.2.stupně
je + příd.jm.2.st.
so +p říd.jm.2.st.

vedlejší věta

wie
wie
wie
wie
als
desto +p říd.jm.2.st.
so + příd.jm.1.st.

- ..., **jak**
- **tak..., jak**
- **tak..., jak**
- **ne tak..., jak**
- ..., **než**
- **čím...tím**
- **jak...tak**

Es geschah, wie er sich wünschte.
Stalo se, jak si přál.

Er ist jünger, als er aussieht.
Je mladší, než vypadá.

Je älter er ist, desto klüger ist er.
Čím je starší, tím je moudřejší.

So hoch man steigt, so tief fällt man.
Jak vysoko vystoupíš, tak hluboko spadneš.

B) při ději neskutečném (předpokládaném)

vedlejší věta

als (ob)
als
wie wenn

hlavní věta

-
wenn so
nicht so

- **jako ty**
- **tak..., jako ty**
- **ne tak..., jako kdyby**

Du siehst aus, als ob du krank wärest.
Vypadáš, jako bys byl nemocný.

Er stellte sich so, als ob er nichts gewuß hätte.
Dělal, jako by nic nevěděl.

Konjunktiv

Konjunktiv je slovesný tvar, odpovídající českému podmiňovacímu způsobu. Vyjadřuje neskutečnost, možnost, nejistotu, mínění, přání.

Konjunktiv budoucího času

Konjunktiv perfekta

Konjunktiv plusquamperfekta

Konjunktiv preterita

Konjunktiv přít. času v hlav. a vedl. větě

Konjunktiv přítomného času

Užití konjunktivu v hlavní větě

Užití konjunktivu v nepřímé řeči

Konjunktiv přítomného času

konjunktivu přítomného času se užívá např. v nepřímé řeči, chceme-li se distancovat od cizího výroku nebo názoru (viz české prý).

Er lebe doch !

At' žije !

Er sage, was er wolle.

At' si říká, co chce.

Tvoří se příponami

-e	-en
-est	-et
-e	-en

ke kmeni slovesa. Kmenová samohláska zůstává beze změny, 1.os = 3.os.j.č., ve všech osobách jsou plné koncovky s -e.

1. slabá slovesa

ich such-e	wir such-en
du such-est	ihr suchet
er such-e sie	such-en

2. silná slovesa nemají ani přehlásku, ani změnu kmenové samohlásky

ich trage	wir tragen
du tragest	ihr traget
er trage	sie tragen

3. pomocné slovesa

	SEIN	HABEN	WERDEN
ich	sei	habe	werde
du	sei(e)st	habest	werdest
er	sei	habe	werde
wir	seien	haben	werden
ihr	seiet	habet	werdet
sie	seien	haben	werden

4. způsobová slovesa se tvoří s inf. kmene

ich wolle	wir wollen
du wollest	ihr wollet
er wolle	sie wollen

Konjunktiv

Konjunktiv budoucího času

Konjunktiv perfekta

Konjunktiv plusquamperfekta

Konjunktiv preterita

Konjunktiv přít. času v hlav. a vedl.věť

Užití konjunktivu v hlavní větě

Užití konjunktivu v nepřímé řeči

Konjunktiv přít. času v hlavní a vedlejší větě

1. V hlavní větě konjunktiv přítomného času vyjadřuje splnitelné přání, splnitelnou prosbu.

Es lebe Friede !	At' žije mír.
Es sei hier betonnt,..	Budiž zde zdůrazněno...
Es lebe das Geburtstagskind !	At' žije oslavenec.

2. Ve vedlejší větě vyjadřuje cizí mínění, pochybnost, přání.

Ich hörte, daß Karl krank sei.	Slyšel jsem, že prý je Karel nemocný.
Ich glaube nicht, daß er es tue.	Nevěřím, že to udělá.

3. Zdvořilé vybídnutí

Man beachte diese Vorschrift.	Dbejte tohoto předpisu.
Gott sei dank !	Chvála bohu.

Man nehme einmal täglich eine Tablette.
Berte třikrát týdně jednu tabletu.

4. Přípustka

Wir kaufen es, koste es, was es wolle.
Koupíme to, at' to stojí co chce.

Glauben Sie ihm nicht, sage er, was er wolle.
Nic mu nevěřte, at' si říká co chce.

Konjunktiv

Konjunktiv budoucího času

Konjunktiv perfekta

Konjunktiv plusquamperfekta

Konjunktiv preterita

Konjunktiv přítomného času

Užití konjunktivu v hlavní větě

Užití konjunktivu v nepřímé řeči

Konjunktiv préterita

Konjunktiv préterita se tvoří od kmene préterita těmito koncovkami :

-e	-en
-est	-et
-e	-en

Tvary konjunktivu préterita se u slabých sloves neliší od tvarů oznamovacího préterita. Nadto působí konjunktivy u většiny silných i slabých sloves v hovorovém jazyku vyumělkovaně. Proto se (vyjma u způsobových sloves) velmi často používá opis **würde + infinitiv**.

1. slabá slovesa

ich suchte	wir suchten - hledali bychom
du suchtest	ihr suchtet
er suchte	sie suchten

2. silná slovesa

ich bliebe	wir blieben - zůstali bychom
du bliebest	ihr bliebet
er bliebe	sie blieben

3. způsobová slovesa tvoří Konjunktiv préterita přehláskou kmenové samohlásky v kmeni préterita, kromě sloves sollen a wollen, jejichž Konjunktiv préterita se od préterita neliší.

oznamovací způsob préterita

ich durfte mochte mußte sollte wollte wußte

Konjunktiv préterita

ich dürfte möchte müßte sollte wollte wüßte

4. Používá se jako

a) zdvořilý rozkaz nebo upozornění

Wären Sie so nett und würden Sie es mir erklären ?

Byl byste tak hodný a vysvětlil mi to ?

Das sollten Sie nicht machen.

To byste neměl dělat.

b) nereálné přání v přítomnosti

Wenn ich nur Glück hätte !

Kdybych jen měl štěstí !

c) možnost nebo pochybnost, váhání

Wäre es nicht möglich ?

Že by to bylo možné ?

d) skromný názor

Ich würde meinen...

Ja bych myslel...

Ich würde sagen...
Já bych řekl...

Konjunktiv

Konjunktiv budoucího času

Konjunktiv perfekta

Konjunktiv plusquamperfekta

Konjunktiv přít. času v hlav. a vedl. větě

Konjunktiv přítomného času

Užití konjunktivu v hlavní větě

Užití konjunktivu v nepřímé řeči

Konjunktiv perfekta

Vedle nepřímé řeči se konjunktivu perfekta používá též pro označení možného nebo předpokládaného děje.

Tvoří se

Konjunktiv přít. času **haben** nebo **sein** + příčestí min.

er habe getragen

er sei gekommen

Sie denken, daß er viel Geld gehabt habe.

Myslí, že měli hodně peněz.

Konjunktiv

Konjunktiv budoucího času

Konjunktiv plusquamperfekta

Konjunktiv preterita

Konjunktiv přít. času v hlav. a vedl. větě

Konjunktiv přítomného času

Užití konjunktivu v hlavní větě

Užití konjunktivu v nepřímé řeči

Konjunktiv plusquamperfekta

Tvoří se

Konjunktiv prët. **haben** nebo **sein** + přičestí minulé

ich hätte gesucht - byl bych hledal

er wäre gekommen - byl by přišel

V konjunktivu způsobového slovesa se místo přičestí minulého užívá infinitivu způsobového slovesa.

Das hätten Sie bezahlen müssen.

To byste byl musel zaplatit.

Konjunktiv

Konjunktiv budoucího času

Konjunktiv perfekta

Konjunktiv preterita

Konjunktiv přít. času v hlav. a vedl. větě

Konjunktiv přítomného času

Užití konjunktivu v hlavní větě

Užití konjunktivu v nepřímé řeči

Konjunktiv budoucího času

Tvoří se

Konjunktiv přít.času. "werden" + infinitiv

Sie sagt, daß er gleich da sein werde.

Říká, že tu bude hned.

Er erklärte, daß er weiter fahren werden.

Prohlásil, že pojedě dál.

Konjunktiv

Konjunktiv perfekta

Konjunktiv plusquamperfekta

Konjunktiv preterita

Konjunktiv přít.času v hlav. a vedl.větě

Konjunktiv přítomného času

Užití konjunktivu v hlavní větě

Užití konjunktivu v nepřímé řeči

Užití Konjunktivů v nepřímé řeči

konjunktivu se užívá v nepřímé řeči, nepřímé otázce, nepřímém rozkaze.

Řeč přímá

Hans sagt : Helena kommt zurück.

Řeč nepřímá

Hans sagt, Helena komme zurück.

Řeč přímá

Hans fragte : Wo wohnt Peter ?

Řeč nepřímá

Hans fragte, wo Peter wohne.

Řeč přímá

Vater sagt : Komm her.

Řeč nepřímá

Vater sagt, er solle her kommen.

Konjunktiv

Konjunktiv budoucího času

Konjunktiv perfekta

Konjunktiv plusquamperfekta

Konjunktiv preterita

Konjunktiv přít. času v hlav. a vedl. větě

Konjunktiv přítomného času

Užití konjunktivu v hlavní větě

Užití Konjunktivů v hlavní větě

Konjunktivů nebo opisných tvarů s **würde** se užívá v přacích větách, které mohou začínat slovesem nebo být uvozeny spojkou **wenn**. Pro zdůraznění přání se užívá slůvek **doch, bloß, nur**

Hätte ich bloß mehr Geld.

Kéž bych měl více peněz.

Konjunktiv

Konjunktiv budoucího času

Konjunktiv perfekta

Konjunktiv plusquamperfekta

Konjunktiv preterita

Konjunktiv přít. času v hlav. a vedl. větě

Konjunktiv přítomného času

Užití konjunktivu v nepřímé řeči

Vazba dvou infinitivů ve větě vedlejší

Při vazbě dvou infinitivů ve vedlejší větě je určité sloveso před oběma infinitivy. Zápor **nicht** stojí před určitým slovesem.

Er erzähle, wieviel er hat bezahlen müssen.

Vyprávěl, kolik musel zaplatit.

Ich glaube, daß sie es nicht wird verkaufen wollen.

Myslím, že to nebude chtít prodat.

Vlastní jména označující obyvatele

Tvoří se od jmen míst (měst) příponou -er pro mužský rod a příponou -in pro rod ženský.

Berlin - der Berliner - die Berlinerin

Prag - der Prager - die Pragerin

Ženský rod se odvozuje od mužského, nikoli od místního jména.

ALE

der Deutsche - ein Deutscher

(přídavné jméno deutsch)

der Tscheche - ein Tscheche

(přídavné jméno tschechisch)

der Französe - ein Französe

(přídavné jméno französisch)

Rozvitý přívlastek

Odchylně od češtiny se v němčině klade i bohatě rozvitý shodný přívlastek před podstatné jméno, k němuž patří. Do češtiny ho překládáme buď vztaznou větou nebo přívlastkem, který stojí až za podstatným jménem.

Das vor einigen Jahrzehnten erstmals erschienene Lehrbuch ist jetzt vollständig vergriffen.
Učebnice, která poprvé vyšla před několika desetiletími, je nyní úplně rozebrána.

